

МАРКАЗИ МИЛЛИИ ТЕСТИИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ИМТИҲОНҲОИ МАРКАЗОНИДАИ ДОХИЛШАВӢ
ДАВРИ ЯКУМ

Китобчаи
ТЕСТ | **2025**

Қисми Б.5-1

Варианти

- Забони тоҷикӣ
- Биология
- Химия

1

ДАСТУР

Саволнома аз се субтест иборат аст: **забони тоҷикӣ, биология ва химия**. Субтести **забони тоҷикӣ** 20 саволу масъала, субтести **биология** 21 саволу масъала ва субтести **химия** 23 саволу масъаларо дар бар мегирад.

Саволу масъалаҳои тест дар ду навъ таҳия шудаанд: саволу масъалаҳои пӯшида (бо интиҳоби як ҷавоби дуруст ва муайян кардани мувофиқат) ва кушода.

Дар саволу масъала бо интиҳоби як ҷавоби дуруст чор гуна (вариант)-и ҷавоб дода мешавад, ки танҳо яктоаш дуруст аст.

Масалан, агар Шумо варианти “В”-ро ҷавоби дурусти савол интиҳоб кунед, пас онро дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:

A	B	C	D
☐	☒	☐	☐

Дар саволу масъала барои муайян кардани мувофиқат ба ҳар унсури дар сутуни чап додашуда (калима, ибора, ҷумла, формула, функсия ва ғайра) аз унсурҳои сутуни рост, ки яктоаш зиёдтест, унсури мувофиқ интиҳоб карда мешавад.

Масалан, агар ба унсури “А”, ба фикри Шумо, ҷавоби мувофиқ рақами 2, ба унсури “В” рақами 4, ба унсури “С” рақами 1 ва ба унсури “D” рақами 5 бошад, дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:

	1	2	3	4	5
A	☐	☒	☐	☐	☐
B	☐	☐	☐	☒	☐
C	☒	☐	☐	☐	☐
D	☐	☐	☐	☐	☒

Ҷавоби саволу масъалаи кушода рақам(ҳо) мебоша(н)д, ки дар катаки махсуси варақаи ҷавобҳо навишта мешава(н)д. Воҳидҳои ченак, ба мисли л, г, % ва ғайра дар варақаи ҷавобҳо **навишта намешавад**.

Масалан, агар Шумо **268** л-ро ҷавоби дурусти масъала ҳисоб кунед, дар варақаи ҷавобҳо танҳо ададро нависед:

<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="6"/>	<input type="text" value="8"/>	<input type="text"/>
--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	----------------------

Барои ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳои тест **150 дақиқа** муайян шудааст.

Пас аз шинос шудан бо дастур, ки маъмури имтиҳон хондааст, дар паси варақаи ҷавобҳо ҷумлаи «**Бо тартиби гузаронидани имтиҳон шинос шудам**»-ро нависед ва **имзо гузоред**.

Дар вақти иҷрои тест **бодикқат бошед**.

Ҷавобҳоро аввал дар китобчаи тест **ишора намоед/нависед**.

Агар дар ҷавоб ёфтани ба ягон саволу масъала душворӣ кашед, **саросема нашавед** ва **ба ҳаяҷон наомада**, ба иҷрои тест идома диҳед. Пас аз ҷавоб гуфтани ба дигар саволу масъалаҳо ба саволу масъалаи бароятон душвор **баргардед**.

ТАРТИБИ ПУР КАРДАНИ ВАРАҚАИ ЧАВОБҲО

- пеш аз ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо **рақами варианти китобчаи тести худро ишора намоед**;
- ҷавобро дар варақаи ҷавобҳо мувофиқи тартиби пур кардани варақаи ҷавобҳо, чунонки дар боло нишон дода шуд, **ишора намоед/нависед**;
- **аз ёд набароред**, ислоҳ намудани ҷавоб дар варақаи ҷавобҳо **МУМКИН НЕСТ** – ҷавоби ба тарзи дигар ишорагардида/навишташуда ва ислоҳгардида **ба назар гирифта намешавад**;
- пеш аз супоридани варақаи ҷавобҳо бори дигар **боварӣ ҳосил намоед**, ки ҷавоби ҳамаи саволу масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо ишора/навишта шудааст.

Варақаи ҷавобҳоро ҳатман ба маъмури имтиҳон супоред, онро аз синфхона баровардан **МУМКИН НЕСТ**.

Варақаи ҷавобҳо такроран дода намешавад.

Амалҳои зерин дар рафти имтиҳон МАНЪ АСТ:

- гуфтугӯ, ёрӣ додан, ҳалал расонидан ба ҳамдигар ва (ё) истифода кардан аз ёрии шахсони дигар дар иҷрои саволу масъалаҳои тест;
- иваз кардани ҷойи нишаст, китобчаҳои тест, варақаҳои ҷавобҳо ва ҳар гуна навиштаҳои ҳамдигар;
- гузоштани қайду ишораҳои ба имтиҳон дахлнадошта дар варақаи ҷавобҳо, аз ҷумла, дар ҳошияҳои он;
- аз синфхона баровардани варақаи ҷавобҳо ва китобчаи тест (китобчаи тестро танҳо пас аз супоридани варақаи ҷавобҳо ба маъмури имтиҳон бо худ баровардан мумкин аст).

Дар ҳолати вайрон кардани ин талабот мутасаддиён ҳуқуқи аз имтиҳон хориҷ кардани Шуморо доранд.

Фаромӯш накунед:

- нусхаи электронии варақаи ҷавобҳои Шумо пас аз дастрас шудани варақаҳои ҷавобҳо ба Марказ дар кабинети инфиродиатон гузошта мешавад;
- ҷавобҳои дуруст (калид)-и саволу масъалаҳои тести дар имтиҳон истифодашуда **беғоҳи рӯзи имтиҳон** дар сомонии Марказ (www.ntc.tj) нашр карда мешаванд;
- аз натиҷаи имтиҳонҳо ба Шумо рӯзи 21-уми июл хабар медиҳанд.

Ба Шумо комёбӣ меҷӯем!

1 Дар кадом калима зада дар ҳичои аввал меояд?

- A) сахро
- B) имрӯз
- C) берун
- D) сӯзан

2 Кадом калимаи байти зерин нодуруст навишта шудааст?

*Ин диёри пурсафои пурхуруш,
Субҳдам мову туро орад ба чӯш.* М. Турсунзода

- A) пурхуруш
- B) пурсафо
- C) субҳдам
- D) чӯш

3 Ҳаммаъноҳои калимаи *пиндор*.

- A) ахлоқ, одоб
- B) одат, хислат
- C) андеша, фикр
- D) кирдор, рафтор

4 Ибораи рехта (фразеологӣ)-ро нишон диҳед:

- A) баланд гиристан
- B) баланд омадан
- C) баланд хандидан
- D) баланд партофтан

5 Дар чумлаи зерин ибора (таъбир)-и “*бо гардани баста*” чӣ маънӣ дорад?

Аввалҳо мевафурӯшӣ ба ман ҳеҷ маъқул набуд, онро як кори маҷбурӣ медонистам, ба бозор бо гардани баста мерафтам. П. Толис

- A) ба уҳдаи касе воғузоштани коре
- B) чизеро ба зиммаи худ гирифтан
- C) маҷбуран, дилу бедилон кор кардан
- D) чизеро аз сари касе соқит кардан

6 Эълон дар бораи баргузор гардидани маҳфили “*Адабиётшиносони ҷавон*” бо кадом услуб навишта мешавад?

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ
- D) публитсистӣ

7 Имлои исм бо шумораи миқдорӣ дар кадом банд дуруст аст?

- A) ду саворагон
- B) ду саворҳо
- C) ду саворон
- D) ду савор

8 Дар иборани *дӯсти вафодор* сифат аз *рӯи сохт* чӣ гуна аст?

- A) сода
- B) сохта
- C) мураккаб
- D) таркибӣ

9 Ба ҷойи сенуқта нумеративи мувофиқро гузоред:

Аз бозор як ... гӯсфанд харида, ба гӯшае бароварда мондаанд. Ф. Муҳаммадиев

- A) даста
- B) гала
- C) пода
- D) рама

10 Ба ҷойи сенуқта *пешоянди мувофиқро* гузоред:

... азми дурусту саъйи комил,

Касро нашавад мурод ҳосил. Саъдии Шерозӣ

- A) Бо
- B) Бе
- C) То
- D) Дар

11 Ҷузъҳои асосии ибораҳои “*бахори дилфиреб*” ва “*себи хубонӣ*” ба кадом ҳиссаи нутқ мансубанд?

- A) зарф
- B) феъл
- C) сифат
- D) исм

12 Ҷумлаи зерин аз *рӯи тобиши ифода* ва *оҳанги баён* ба кадом гурӯҳ дохил мешавад?

Модарам коғаз, давои ва найқаламаширо овард. С. Улуғзода

- A) ҷумлаи саволӣ
- B) ҷумлаи хитобӣ
- C) ҷумлаи ҳикоягӣ
- D) ҷумлаи амрӣ

13 Дар ҷумлаи зерин кадом *аъзoi он* чида шудааст?

Ҳаёху, шавқу ҷӯш, нидоҳои “офарин”-у “шод бош”-и аҳли чодар ҳанӯз хомӯш нашуда буданд. С. Улуғзода

- A) ҳол
- B) хабар
- C) мубтадо
- D) муайянкунада

14 Калимаи *хола* дар ҷумлаи зерин чӣ шуда омадааст?

- Хола, ба шумо чӣ шуд! - гуфт Шодӣ. Ҷ. Иқромӣ

- A) мухотаб
- B) баёния
- C) аъзoi истисноӣ
- D) калимаи туфайлӣ

15 Кадоме аз ин адибон энциклопедист аст?

- A) Абулқосими Фирдавсӣ
- B) Абумансури Дақиқӣ
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

16 Мувофиқати шарҳ ва калимаҳоро муайян намоед:

A) исми шахс, ҷондор	1) дур
B) феъл: амал ва кори иҷрошуда	2) дур(р)
C) исми маънӣ: масофа, фосилаи зиёд	3) сур
D) исм: ашёи қиматбаҳо, гавҳару марворид	4) духт
	5) дӯхт

17 Ба ҷойи сенуқта дар ҳар байт ва ё мисраъ зидмаъноии калимаи ишорашударо гузоред:

A) То кай ба ранги тифлмизочони рӯзгор,
Аз ... шод будану аз <u>кам</u> гиристан. Абдурахмони Ҷомӣ	1) шом
B) Ҳоли худ гуфтӣ, бигӯ <u>бисёру</u> ..., ҳар чи ҳаст. Бадриддини Ҳилолӣ	2) беш
C) Нестам мисли падарҳои дигар,
Дар бари фарзандҳо ...у <u>сахар</u> . Мирзо Турсунзода	3) андак
D) Ҳаме тохт андар ...у <u>нишеб</u> ,
Ҳамезад ба гурзу ба теғу рикеб. Абулқосими Фирдавсӣ	4) баланд
	5) фароз

18 Ба калимаҳо пасвандҳои мувофиқ гузоред:

A) шарм	1) -гун
B) сафед	2) -вар
C) парӣ	3) -фом
D) пила	4) -сор
	5) -ваш

19 Ибора созад:

A) булбул	1) дилафрӯз
B) шамъ	2) гӯё
C) чехра	3) бекас
D) парвона	4) кушод
	5) парсӯхта

20 Маъноии байтҳои Абулқосими Фирдавсиро муайян кунед:

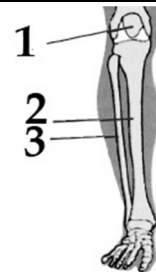
A) Надонӣ, ки мардони паймоншикан,
Ситуда набошанд дар анҷуман.	1) Агар бо некукорон ҳамнишин шавӣ,
хислат ва рафтори хуби онҳо ба ту таъсир
мекунад.
B) Ниёғони мо номдорон буданд,
Ба даҳр-андарун тоҷдорон буданд.	2) Инсонҳоро, ки ба аҳду ваъдашон амал
намекунанд, ҳеч кас дӯст намедорад.
C) Ба анбарфурушон агар бигзарӣ,
Шавад ҷомаи ту ҳама анбарӣ.	3) Оқилу доно бош, ба қасе зиён нарасон ва
боандеша сухан бигӯӣ.
D) Хирадманд бошу беозор бош,
Ҳамеша забонро ниғаҳдор бош.	4) Гузаштагони мо ҳама инсонҳои бузургу
машҳур ва шоҳзода буданд.
	5) Неки карданро шиори зиндагии худ кун,
то ки аз зумраи некномон бошӣ.

1 Талха дар раванди ҳозима кадом вазифаро ба ҷо меорад?

- A) Ангиштобро майда мекунад.
- B) Сафедахоро майда мекунад.
- C) Дар рӯда мухити туршро ба вучуд меорад.
- D) Чарбхоро майда (реза) мекунад.

2 Дар расми сохти пой бо рақами 3 кадом устухон ишора шудааст?

- A) айнаки зону
- B) устухони рон
- C) устухони соқи хурд
- D) устухони соқи калон

3 Ҳуҷайраи асаб.

- A) нейрон
- B) нейроғлия
- C) нефрон
- D) астроғлия

4 Сараки устухони найшакли одам аз кадом модда иборат аст?

- A) саҳту мустаҳкам
- B) мағзи зарди устухон
- C) устухонпарда
- D) исфанҷӣ

5 Дар кадом қисми мағзи сар маркази танзими хӯрокхӯрӣ ҷойгир аст?

- A) мобайнӣ
- B) мағзча
- C) миёна
- D) дарозрӯя

6 Номи доираи Замин, ки дар он фаъолияти бохиради инсон омили асосии муайянкунандаи инкишофи он мегардад.

- A) ионосфера
- B) стратосфера
- C) ноосфера
- D) биосфера

7 Мувофиқи маълумоти ниҳой дар ҷаҳон чанд мамнуъгоҳ мавҷуд аст?

- A) қариб 2 700
- B) қариб 1 554
- C) қариб 2 415
- D) қариб 12 245

8 Мӯйлабҷаҳои харчанг кадом вазифахоро иҷро мекунанд?

- A) ломиса ва шомма
- B) ломиса ва маза
- C) шомма ва шунавой
- D) босира ва мувозинат

9 Кадом қисми бадани кирми лойхӯрак луобе мебарорад, ки аз он пила ҳосил мешавад?

- A) миёнбанд
- B) қисми пеш
- C) тамоми бадан
- D) қисми ақиб

10 Обхокие, ки пойҳои чуфт надорад.

- A) червяга
- B) курбоққаи ҳавзӣ
- C) ғуки сабз
- D) саламандра

11 Калонтарин нармбадани дупалла (дутабақа) дар Тоҷикистон.

- A) мидия
- B) устритса
- C) бедандонак
- D) садаф

12 Кадом растанӣ худгардолудшаванда аст?

- A) пиёз
- B) шолӣ
- C) шалғам
- D) карам

13 Микдори равған дар меваҳои кадом растанӣ зиёдтар аст?

- A) лӯбиё
- B) гандум
- C) офтобпараст
- D) боимҷон

14 Қисми микроскопро, ки дар расм бо рақами 4 ишора шудааст, муайян кунед.

- A) окуляр
- B) объектив
- C) ойна
- D) мизчаи ашёгузор

15 Намояндаи растаниҳои лучтуҳм.

- A) кастона (шоҳбулут)
- B) эвкалипт
- C) кедр
- D) нахл (палма)

16 Мувофиқатро муайян намоед:

Истилоҳ

- A) биотоп
- B) нектон
- C) планктон
- D) агросеноз

Тавсиф

- 1) Маҷмуи организмҳое, ки дар об фаъолона ҳаракат карда инкишоф меёбанд.
- 2) Биосенозҳое, ки дар заминҳои кишоварзӣ инкишоф меёбанд.
- 3) Маҷмуи организмҳое, ки дар қабати болоии об дар ҳолати камҳаракату парешон фаъолият мекунанд.
- 4) Майдони абиотию биотию муҳите, ки организмҳои зинда он ҷо мутобиқ шуда, фаъолият мекунанд.
- 5) Маҷмуи организмҳое, ки дар қабри оби дарёҳо, баҳрҳо ва укёнусоҳо дар болои лойқаву қум ё зери онҳо зиндагӣ мекунанд.

17 Мувофиқатро муайян кунед:

Системаи узвҳои одам

- A) такагоҳу ҳаракат
- B) ҳозима
- C) ихроҷ
- D) нафаскашӣ

Узвҳо

- 1) гурда ва пешобдон (масона)
- 2) ғадуди душоха (тимус) ва испурч
- 3) скелет ва мушакҳо
- 4) ҳалқ ва нойҳои нафас
- 5) рӯдаи рост ва ғадудҳои луоби даҳон

18 Мувофиқатро муайян кунед:

- A) шолӣ
- B) санавбар
- C) пенисилл
- D) каду

- 1) занбӯруғ
- 2) сӯзанбарг
- 3) ушна
- 4) якпаллатухм
- 5) дупаллатухм

19 Мувофиқатро муайян кунед:

Типи ҳайвонот

- A) Лӯндакирмҳо
- B) Рӯдаковокҳо
- C) Паҳнкирмҳо
- D) Исфанҷҳо

Намоянда

- 1) коловратка
- 2) медуза
- 3) чоми Нептун
- 4) коксидия
- 5) бандкирми гов

20 Монандии Пӯшидатухмон ва Лучтухмон дар он аст, ки онҳо

- 1) бисёрсола мебошанд
- 2) дар хлоропластҳо хлорофилл доранд
- 3) гулҳо ва тӯдагулҳо доранд
- 4) меваҳоро бо тухм ҳосил мекунанд
- 5) шакли ҳаётии алафӣ зоҳир кардаанд
- 6) бо тухм афзоиш мекунанд

Аз шаш варианти ҷавоб се ҷавоби дурустро интихоб намуда, ин рақамҳоро бо тартиби пайдарҳамии дуруст нависед.

Ҷавоб:

21 Воҳидҳои таксономиро бо тартиби пайдарҳамии дуруст – аз воҳиди калонтарин ба хурдтарин муайян кунед:

- 1) турби муқаррарӣ
- 2) Пӯшидатухмон
- 3) Чилликгулҳо
- 4) Дупаллатухмон

Дар ҷавоб рақамҳоро бо пайдарҳамии дуруст нависед.

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунед. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

1 Моддаҳои содаро муайян кунед.

- A) хром ва глюкоза
- B) графит ва аммиак
- C) гидрогенбромид ва озон
- D) нитроген ва алмос

2 Ҳангоми баҳамтаъсирии 2 мол ҳидроксиди натрий ва 1 мол кислотаи фосфат кадом модда ҳосил мешавад?

- A) дихидрофосфати натрий
- B) фосфати натрий
- C) гидрофосфати натрий
- D) фосфиди натрий

3 Дар системаи $2\text{SO}_2(\text{г}) + \text{O}_2(\text{г}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{г}) + Q$ ҳангоми иҷрои кадом амал мувозинати химиявӣ ба тарафи моддаҳои аввала мелағжад?

- A) баланд кардани ҳарорат
- B) зиёд кардани консентратсияи SO_2
- C) паст кардани ҳарорат
- D) кам кардани консентратсияи SO_3

4 Дар кадом ҳолат реаксияи химиявӣ бо суръати зиёдтарин мегузарад?

- A) 1 г хокаи оҳан дар маҳлули 10%-аи кислотаи сулфат
- B) 1 г пораи оҳан дар маҳлули 20%-аи кислотаи сулфат
- C) 1 г пораи оҳан дар маҳлули 10%-аи кислотаи сулфат
- D) 1 г хокаи оҳан дар маҳлули 20%-аи кислотаи сулфат

Чой барои сиёҳнавис

5 Элементи аз ҳама электроманфии даври 5-уми системаи даврӣ кадом аст?

- A) N
- B) Xe
- C) I
- D) Pd

6 Дар кадом зарра миқдори протонҳо нисбат ба электронҳо зиёдтар аст?

- A) Al
- B) Al^{3+}
- C) S^{2-}
- D) S

7 Кадом намак ҳидролиз намешавад?

- A) CH_3COONH_4
- B) K_2SO_4
- C) $Cr(NO_3)_2$
- D) $CuCl_2$

8 Реаксияи мухтасари иони $Al^{3+} + 3OH^- \rightarrow Al(OH)_3$ ба баҳамтаъсирии кадом моддаҳо мувофиқ аст?

- A) Al_2O_3 ва NaOH
- B) $Al(NO_3)_3$ ва KOH
- C) Al ва $Ca(OH)_2$
- D) $AlCl_3$ ва H_2O

Чой барои сиёҳнавис

9 Пӯлод хӯлаи кадом металл аст?

- A) Fe
- B) Pb
- C) Cu
- D) Al

10 Дар байни кадом моддаҳо реаксияи ҷойгирӣ мегузарад?

- A) Cr_2O_3 ва O_2
- B) Cr_2O_3 ва HCl
- C) Cr_2O_3 ва SO_3
- D) Cr_2O_3 ва Al

11 Ҳангоми таҷзияи ҳароратии кадом модда оксиди металл ҳосил мешавад?

- A) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$
- B) AgNO_3
- C) NaHCO_3
- D) KNO_3

12 Кадом моддаҳо бо маҳлули гидроксидаи натрий ба реаксия дохил мешаванд?

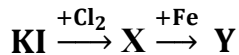
- A) $\text{Ba}(\text{OH})_2$ ва BaCO_3
- B) SO_2 ва Na_2SO_3
- C) $\text{Zn}(\text{OH})_2$ ва ZnCl_2
- D) K_2O ва K_2SO_4

Ҷой барои сиёҳнавис

13 Дар кадом реаксия силитсий оксидкунанда аст?

- A) $\text{Si} + \text{Ca} \rightarrow \text{Ca}_2\text{Si}$
- B) $\text{H}_2\text{SiO}_3 \rightarrow \text{SiO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- C) $\text{Si} + \text{O}_2 \rightarrow \text{SiO}_2$
- D) $\text{Si} + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{SiCl}_4$

14 Дар нақшаи табдилоти

моддаи Y-ро муайян кунед.

- A) FeCl_2
- B) FeI_3
- C) FeI_2
- D) $\text{K}_3[\text{FeCl}_6]$

15 Суммаи коэффитсиентхоро дар муодилаи реаксияи химиявии $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{HNO}_3 \rightarrow \dots$ ёбед.

- A) 9
- B) 8
- C) 11
- D) 12

16 Ҳангоми таъсири ҳидрогенхлорид ба кадом модда хлорэтен ҳосил мешавад?

- A) этанол
- B) этен
- C) этин
- D) этан

Чой барои сиёҳнавис

17 Кадом моддаҳо изомеранд?

- A) HCOOH ва CH_3COOH
- B) CH_4 ва C_2H_6
- C) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CHO}$ ва $(\text{CH}_3)_2\text{CO}$
- D) C_2H_4 ва C_2H_2

18 Мувофиқати модда ва дараҷаи оксидшавии нитрогенро дар он муайян кунед:

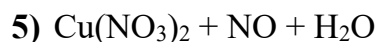
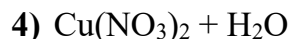
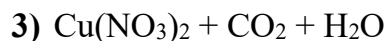
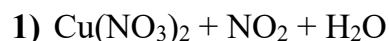
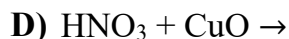
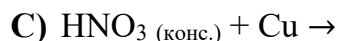
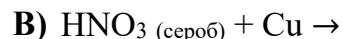
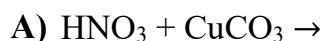
A) $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$	1) -3
B) $\text{Ca}(\text{NO}_2)_2$	2) +3
C) NH_2OH	3) +5
D) $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$	4) +1
	5) -1

19 Мувофиқати элемент ва адади электронҳои тоқро дар ҳолати асосии атоми он муайян кунед:

A) N	1) 3
B) Ca	2) 0
C) Si	3) 2
D) Sc	4) 1
	5) 4

Ҷой барои сиёҳнавис

20 Мувофиқати моддаҳои аввала ва маҳсули реаксияро муайян намоед:

21 Пас аз таркидани 360 мл (ш. м.) омехтае, ки аз рӯйи ҳаҷм 50% ҳидроген ва 50% оксиген дошт, чанд мл (ш. м.) газ боқӣ монд?

Ҷавоб:

22 284 г оксиди фосфор (V)-ро дар 516 г оби гарм ҳал карданд. Ҳиссаи массаи (бо %) кислотаи фосфатро дар маҳлули ҳосилшуда муайян кунед.

Ҷавоб:

23 Ҳангоми таъсири кислотаи сулфати сероб ба омехтаи 18 г алюминий ва 12 г мис чанд грамм намаки миёна ҳосил мешавад?

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақои ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунад. Пур кардани варақои ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

Ҷой барои сиёҳнавис

ҚАДВАЛИ ДАВРИИ ЭЛЕМЕНТҲОИ ХИМИЯВИИ Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ

ДАВРҲО	Г У Р Ё Ҳ И Э Л Е М Е Н Т Ҳ О										
	A I B	A II B	A III B	A IV B	A V B	A VI B	A VII B	VIII			B
1	(H)						H 1.00794 Ҳидроген	He 4.002602 Гелий			
2	Li 6.941 Литий	Be 9.0122 Бериллий	B 10.811 Бор	C 12.011 Карбон	N 14.007 Нитроген	O 15.999 Оксиген	F 18.998 Фтор	Ne 20.179 Неон	Ar 39.948 Аргон		
3	Na 22.99 Нарий	Mg 24.305 Магний	Al 26.9815 Алюминий	Si 28.086 Силиций	P 30.974 Фосфор	S 32.066 Сулфур	Cl 35.453 Хлор	Ar 39.948 Аргон			
4	K 39.098 Калий	Ca 40.08 Калсий	Sc 44.956 Скандий	Ti 47.90 Титан	V 50.941 Ванадий	Cr 51.996 Хром	Mn 54.938 Манган	Fe 55.847 Оҳан	Co 58.933 Кобалт	Ni 58.70 Никел	
5	Rb 85.468 Рубидий	Sr 87.62 Стронций	Y 88.906 Итрий	Zr 91.22 Сирконий	Nb 92.906 Ниобий	Mo 95.94 Молибден	Tc 97.91 Технетсий	Ru 101.07 Рутений	Rh 102.906 Родий	Pd 106.4 Палладий	
6	Cs 132.905 Сезий	Ba 137.33 Барий	La* 138.9055 Лантан	Hf 178.49 Гафний	Ta 180.9479 Тангал	W 183.85 Волфрам	Re 186.207 Рений	Os 190.2 Осмий	Ir 192.22 Иридий	Pt 195.08 Платина	
7	Fr 223 Франсий	Ra 226 Радий	Ac** Актиний	Rf Резерфордий	Db Дубний	Sg Сиборгий	Bh Борий	Hs Хассий	Mt Мейтнерий	Ds Дармштадтий	
	FORMULACION OXIDACION OXI		FORMULACION OXIDACION OXI		FORMULACION OXIDACION OXI		FORMULACION OXIDACION OXI		FORMULACION OXIDACION OXI		
	R ₂ O		RO		R ₂ O ₃		RO ₂		R ₂ O ₅		RO ₃
	R ₂ O		RO		R ₂ O ₃		RO ₂		R ₂ O ₅		RO ₃
ЛАНТАНОИДХО*	58 Ce 140.12 Серий	59 Pr 140.908 Прозодим	60 Nd 144.24 Неодим	61 Pm 144.91 Прометий	62 Sm 150.36 Самарий	63 Eu 151.96 Европий	64 Gd 157.25 Гадолиний	65 Tb 158.92 Тербий	66 Dy 162.50 Диспрозий	67 Ho 164.930 Голмий	68 Er 167.26 Эрбий
АКТИНОИДХО**	90 Th 232.038 Торий	91 Pa 231.04 Протактиний	92 U 238.03 Уран	93 Np 237.05 Нептуний	94 Pu 244.06 Плутоний	95 Am 243.06 Америтсий	96 Cm 247.07 Кюри	97 Bk 247.07 Берклий	98 Cf 251.08 Калифорний	99 Es 252.08 Энштейний	100 Fm 257.10 Фермий
	69 Tm 168.934 Тулий	70 Yb 173.04 Иттербий	71 Lu 174.967 Лютеций								

Қадвали ҳалшавандагии кислотаҳо, асосҳо ва намакҳо дар об

Ионҳо	H ⁺	Li ⁺	K ⁺	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Str ²⁺	Al ³⁺	Cr ³⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Zn ²⁺	Ag ⁺	Pb ²⁺	Cu ²⁺	Hg ⁺	Hg ²⁺	Mn ²⁺	Sn ²⁺	Ni ²⁺	Co ²⁺
OH ⁻		Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Кх	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн
F ⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Кх	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ
Cl ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
Br ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
I ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	—	Ҳ	Ҳн	Кх	—	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ
S ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳн	Г	Г	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Кх
SO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Г	—	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Г	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
PO ₄ ³⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн
CO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Кх	—	—	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Г	Ҳн	—	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SiO ₃ ²⁻	Ҳн	Ҳн	Ҳ	Ҳ	—	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Г	Г	Г	Г	—	Г	Г	—	—	Г	Г	Г	Г
NO ₃ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
AcO ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
CrO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Г	Г	Г	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн
ClO ₄ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ

Аломатҳои шартӣ:

AcO⁻ – иони ацетат CH₃COO⁻; «Ҳ» – ҳалшаванда (> 1 г дар 100 г об); «Кх» – камҳалшаванда (0,001–1 г дар 100 г об); «Ҳн» – ҳалнашаванда (< 0,001 г дар 100 г об); «Г» – гидролиз мешавад, «←» – модда ҳосил нашудааст.

ҚАТОРИ ЭЛЕКТРОХИМИЯВИИ ШИДДАТИ МЕТАЛЛҲО:

Li, K, Ba, Ca, Na, Mg, Zn, Cr, Fe, Co, Sn, Pb (H), Cu, Hg, Ag, Au